

Utskott för kollektivtrafikfrågor

Mötesdatum
 2021-02-18

Plats och tid	Hamngatan 14 (Länstrafiken) kl. 08:30-14:30		
Beslutande ledamöter	Jörgen Larsson (C) (Ordförande) Jonas Andersson (S) (Vice ordförande) Karin Ekblom (M) Johannes Andersson (C) ersätter Katrin Wissing (MP) Mona Modin Tjulin (S) ersätter Maria Jakobsson (S)		
Ej tjänstgörande ersättare	Sonny Hoffman (V)		
Övriga närvarande	Emma Borg (Sekreterare) Marie Nordmark (Områdeschef Kollektivtrafik) Mathias Holmlund (Område Kollektivtrafik) §§1-2 Henrik Strömberg (Område Kollektivtrafik) §§3-4 Erik Sjaunja (Område Kollektivtrafik) §§3-4 Stina Pihlström (Område Kollektivtrafik) §3 Lisa Wallin (Område Kollektivtrafik) §3 Ruth Eriksson (Region Jämtland Härjedalen) §3 Jan Molde (Region Jämtland Härjedalen) §3 Mikael Westin (Ragunda kommun) §4 Olof Wallgren (Krokoms kommun) §4 Lars-Olof Mattson (Härjedalens kommun) §4 Therese Kärngård (Bergs kommun) §4 Bosse Svensson (Östersunds kommun) §4 Jörgen Persson (Bräcke kommun) §4		
Utses att justera	Jonas Andersson (S)		
Underskrifter	Sekreterare		
	Emma Borg		
	Ordförande
	Jörgen Larsson (C)		
	Justerande
	Jonas Andersson (S)		

ANSLAG/BEVIS Protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Utskott för kollektivtrafikfrågor		
Sammanträdesdatum	2021-02-18		
Datum för anslags uppsättande	2021-03-04	Datum för anslags nedtagande	2021-03-25
Förvaringsplats för protokollet	Samordningskansliet		
Underskrift		
	Emma Borg		

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Utskott för kollektivtrafikfrågor

Mötesdatum

2021-02-18

Justeringens plats och tid Regionens hus , 2021-03-03 10:00

Protokollet omfattar §§1-4

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

ÄRENDELISTA

- §1 Fastställande av föredragningslista
- §2 Fördjupning Särskild kollektivtrafik
- §3 Informations- och diskussionsärenden
- §4 Dialogmöte med länets kommuner

§1

Fastställande av föredragningslista

Sammanfattning

Enligt reglemente för utskottet har preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet utsänts till ledamöter och ersättare.

Beslut

Preliminär föredragningslista fastställs som slutgiltig föredragningslista.

§2

Fördjupning Särskild kollektivtrafik (RUN/102/2021)

Sammanfattning

Information/utbildning. Mathias Holmlund, enhetschef Särskild kollektivtrafik, inleder dagens fördjupningspass med en bakgrundsbeskrivning utifrån frågeställningen Vad är färdtjänst och riksfärdtjänst samt hur fungerar det för medborgaren? Styrande för verksamheten är Lag (1997:736) om färdtjänst och Lag (1997:735) om riksfärdtjänst. När den lagstiftningen beslutades innebar det att färdtjänst inte längre skulle behandlas som en omsorgsfråga, utan i huvudsak behandlas som en trafikpolitisk fråga i syfte att bidra till en tillfredsställande trafikförsörjning för funktionshindrade. Det är kommunerna som ansvarar för färdtjänst och riksfärdtjänst, men kommunen kan överlåta detta till den regionala kollektivtrafikmyndigheten, vilket i vårt län är Region Jämtland Härjedalen. Sex av länets åtta kommuner har överlåtit detta till regionen.

Färdtjänst är en kompletterande kollektiv transportform, som efter behovsprövning är tillgänglig för personer som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Färdtjänst ska primärt betraktas som en del i det kollektiva trafiksystemet och ett komplement till linjetrafiken. Mathias går igenom delar av det regelverk som finns i länet gällande färdtjänst och riksfärdtjänst, och utskottets ledamöter får möjlighet att ställa frågor och resonera kring innehållet. Mathias beskriver även den samverkan och de samrådsforum som finns i länet kring den särskilda kollektivtrafiken.

Årsrapport 2020. Den särskilda kollektivtrafiken tar varje år fram en årsrapport och verksamhetsberättelse. Mathias redogör för delar av 2020 års rapport, däribland resandeutveckling och kundnöjdhet.

Beslutsunderlag

- Årsrapport SÄK 2020

Informations- och diskussionsärenden (RUN/6/2021)

Sammanfattning

Lägesrapport Östersundslänken. Henrik Strömberg, handläggare, ger en kort statusrapport gällande arbetet kring Östersundslänken. Östersunds kommun är på gång med granskningshandlingar, och detaljplanen förväntas kunna fastställas till sommaren. Detta innebär att byggstart för ombyggnationer runt Gustav III:s torg kan påbörjas tidigast i början på 2022. Just nu arbetar man från regionens sida med en avsiktsförklaring som beskriver behoven för kollektivtrafiken längs Östersundslänken. Man har även förstärkt den egna organisationen gällande trafikplanering utifrån effekterna av ombyggnationerna. Utskottet resonerar bland annat kring hållplatslägen vid sjukhusområdet.

Ärenden som behandlas på regionala utvecklingsnämndens sammanträde den 23 februari. Vid kommande nämndsammanträde ska följande fyra ärenden behandlas med koppling till kollektivtrafiken:

- *Samverkansavtal Norrtågstrafiken 2021-2023* (RUN/92/2021). Erik Sjaunja, kollektivtrafikstrateg, beskriver kort det samverkansavtal gällande finansiering av Norrtågstrafiken som ska tecknas med Trafikverket och övriga norrlän.
- *Utökning av Norrtågstrafiken mot Norge* (RUN/774/2020). Erik Sjaunja, kollektivtrafikstrateg, har vid tidigare utskottssammanträde informerat om de planer som funnits på att utöka Norrtågstrafiken med en tredje tur till Norge. Beslutsunderlag innehållande analyser av trafikpåverkan samt kostnadsberäkningar är nu framtagna inför nämndens kommande sammanträde.
- *Revidering av Krisberedskapsplan för Regionala Kollektivtrafikmyndigheten i Jämtlands län* (RUN/63/2020). Marie Nordmark, områdeschef, informerar om de justeringar som föreslås.
- *Framtidens biljett- och betalssystem* (RUN/85/2021). Utskottet har tidigare fått information om det samarbete som funnits mellan norrläna gällande utveckling av ett gemensamt biljett- och betalssystem. Stina Pihlström, marknadsansvarig, beskriver kort de förslag som ska behandlas av nämnden.

Ekonomi. Lisa Wallin, controller, redogör för ekonomi och resande under 2020. Utskottet får en beskrivning av hur det totala resandet sett ut under året jämfört med tidigare år för såväl regiontrafiken och tätortstrafiken som för Norrtågstrafiken. Det totala antalet resor har minskat med nästan två miljoner från 2019, och landar på drygt 4,5 miljoner resor under 2020. Lisa går även igenom de stora avvikelserna mot budget på både intäkt- och utgiftssidan, där den största avvikelsen gäller biljettintäkter; i snitt har konsumentintäkterna minskat med nästan tre miljoner konor per månad jämfört med 2019. Pandemin har haft en stor påverkan på verksamheten, vilket ser ut att fortsätta under 2021. Lisa redogör för de antaganden som

gjorts inför budget och prognos för 2021, och utskottet resonerar kring kollektivtrafikens förutsättningar och utmaningar för kommande planeringsperiod.

Lägesrapport Corona. Marie Nordmark, områdeschef, ger en kort lägesrapport gällande Coronarelaterade frågor för kollektivtrafiken. Det är fortsatt en relativt låg sjukfrånvaro i förarkåren, och trafiken har kunnat upprätthållas. Från 14 februari gäller regeringens beslut om att endast hälften av platserna får användas på linjer över 15 mil. I vårt län är det tre linjer som påverkas av det nya beslutet. Viss förstärkningstrafik har satts in för att kunna fånga upp alla resenärer. Marie beskriver även hur rekommendationen om munskydd i rusningstrafik (morgon och eftermiddag/kväll) tillämpas i länet. Det är resenärens ansvar att själv tillhandahålla munskydd, men regionen och kommunerna har samordnat utlämningsställen på 15 platser runt om i länet för att kunna erbjuda munskydd till resenärer som själva inte införskaffat det. Användningen varierar mycket; uppskattningsvis ligger användandet på cirka 70 % i tätortstrafiken men bara på runt 20-30 % i regiontrafiken.

Ansvar och roller efter skatteväxling. Fram till och med 2011 hade kommunerna och landstingen ansvaret för den allmänna kollektivtrafiken. Sedan 2012 ska det enligt Lag (2010:1065) om kollektivtrafik finnas en Regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) i varje län/region, och den nya lagstiftningen föreskriver att kollektivtrafiken är ett regionalt ansvar. Regionförbundet Jämtlands län utsågs då till RKM, och den tidigare ekonomiska fördelningen behölls; kommunerna och landstinget ”beställde” det trafikutbud de önskade och hade kostnadsansvar för den trafiken. Biljettintäkter och statlig medfinansiering fördelades på motsvarande sätt. I samband med regionbildningen 2015 beslutades att RKM skulle organiseras inom Region Jämtland Härjedalen, och att det skulle finansieras genom en skatteväxling. Skatteväxlingen innebar att regionens skattesats höjdes med 35 öre och kommunernas sänktes i samma omfattning. Region Jämtland Härjedalen fick i och med detta det ekonomiska och politiska ansvaret för kollektivtrafiken och dess framtida utveckling. Jan Molde, tidigare infrastrukturstrateg inom regionen, och Ruth Eriksson, tidigare områdeschef för Infrastruktur och kommunikationer inom regionen, deltar vid dagens utskottssammanträde för att ge lite bakgrund till skatteväxlingen och de resonemang som fördes när denna genomfördes. Jan presenterar även en jämförelse med andra län samt andra skatteväxlingar inom andra områden.

§4

Dialogmöte med länets kommuner

Sammanfattning

I samband med att regionala utvecklingsnämndens utskott för kollektivtrafikfrågor fastställde sina sammanträdestider för 2021 (§ 4/2020) beslutades även att länets kommuner ska bjudas in till gemensam dialog om kollektivtrafiken i samband med utskottets sammanträde i februari och i september. Vid dagens sammanträde deltar representanter från sex av länets åtta kommuner.

Vid regionfullmäktiges sammanträde 16-17 februari fastställdes ett **nytt trafikförsörjningsprogram** för åren 2021-2026. Erik Sjaunja, kollektivtrafikstrateg, berättar om de mål och strategier som finns i programmet, samt beskriver det arbete som väntar under kommande år utifrån det nya programmet.

Henrik Strömberg, handläggare, beskriver möjliga trafiklösningar längs med den tänkta **Östersundslänken**. Bosse Svensson, Östersunds kommun, kompletterar kort med information om den tidplan som finns gällande den planerade ombyggnationen av Gustav III:s torg.

Regionala utvecklingsnämnden beslutade i november 2020 att starta igång ett antal **upphandlingsprocesser** inom såväl särskild kollektivtrafik som allmän kollektivtrafik. Marie Nordmark, områdeschef, ger en lägesbild över de upphandlingsprocesser som pågår och de olika samrådsprocesser som finns kopplade till dessa.

Dagens dialogmöte avslutas med att närvarande kommuner får lämna inspel och förslag på ämnen att diskutera vidare vid kommande dialogtillfällen.